

UTRIKESUTSKOTTETS UTLÅTANDE 1/2006 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av kommissionens förslag till internt avtal mellan medlemsstaterna om finansiering av utvecklings-samarbetet mellan EU och AVS-länderna (finansiering av samarbetet för utvecklingsfinansiering i enlighet med partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman sände den 19 maj 2006 statsrådets skrivelse med anledning av kommissionens förslag till internt avtal mellan medlemsstaterna om finansiering av utvecklingssamarbetet mellan EU och AVS-länderna (finansiering av samarbetet för utvecklingsfinansiering i enlighet med partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra

sidan) (U 26/2006 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att utrikesutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till stora utskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ambassadråd Anne Ahonen, utrikesministeriet.

SKRIVELSEN

Förslag

Partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS), å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan, AVS-EG-partnerskapsavtalet, undertecknades den 23 juni 2000, nedan Cotonouavta-

let. Den första granskningen skedde 2005, nedan det ändrade Cotonouavtalet.

Samarbetet med AVS-länderna har av hävd utgjort en viktig del av gemenskapens utvecklingspolitik, men genom Cotonouavtalet har samarbetet blivit en del av mer omfattande politiska och ekonomiska relationer. Samarbetet finansieras ur den nionde Europeiska utvecklings-

fonden (EUF) fram till utgången av 2007. EUF 9 har kompletterats med oanvända medel från de tidigare fonderna. EUF har varit en separat fond i förhållande till EU-budgeten.

I december 2005 fattade Europeiska rådet ett beslut om finansieringen av samarbetet 2008—2013. Beslutet föregicks av en debatt om huruvida man skulle gå in för en s.k. budgetisering av gemenskapsfinansieringen eller inrätta en ny EUF. Rådet stannade för en EUF och summan fastställdes till 22 682 miljoner euro i gängse pris. Fördelningsnyckeln blev 1,47 för Finland. Utifrån detta beslut utfärdade kommissionen i mars 2006 utkast för dels en ny flerårig finansieringsram för det ändrade Cotonouavtalet, dels ett internt finansieringsavtal.

Allokeringen av finansieringen avtalas inom den fleråriga finansieringsramen som ska antas genom ett beslut av AVS—EG-ministerrådet i Papua Nya Guinea den 1—2 juni 2006. Därefter är det meningen att EU-länderna ska anta det interna finansieringsavtalet. I medlemsländernas interna finansieringsavtal inrättas EUF 10. Enligt kommissionens förslag avtalas det i det interna finansieringsavtalet om utvecklingsfinansieringsarbetet med AVS-länderna men också om finansieringen av förvaltningskostnaderna och om stödet till utomeuropeiska länder och territorier (ULT). Dessutom finns en bestämmelse om tidsbegränsning, vilket betyder att det i re-

gel inte längre får ingås åtaganden avseende medel i EUF 9 och tidigare fonder.

Det interna finansieringsavtalet ska träda i kraft 1 januari 2008. Före det ska det ratificeras av samtliga medlemsländer.

Regeringens ståndpunkt

Finland godkänner kommissionens förslag till internt finansieringsavtal till största delen. Finland kan också godkänna kommissionens förslag till en separat rådsförordning om tillämpningsföreskrifter. Finland stöder också att avtalet ger medlemsländerna möjlighet att före 2013 enhälligt besluta om integrering i budgeten av sådana medel för vilka inga åtaganden gjorts.

Regeringen godkänner totalbeloppet för EUF 10 och fördelningsnyckeln för Finland 1,47 %. Finlands totala bidrag i förslaget till internt avtal är 350,37 miljoner euro. Enligt finansministeriets uträkningar skulle de föreslagna kompromisserna innebära att Finlands bidrag sjunker till 333,425 miljoner euro. Finland understöder att diskussionerna om överföring av de resterande medlen i EUF 9 till EUF 10 fortsätter i rådet.

Finland anser det vara viktigt att rådsbehandlingen av såväl den finansiella ramen som det interna finansieringsavtalet slutförs under den österrikiska ordförandeskapsperioden.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Riksdagen har tidigare behandlat ärendet i E-skrivelserna E 41/2005 rd och E 48/2006 rd. Utrikesutskottet har behandlat partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan (det s.k. Cotonouavtalet) och det interna finansieringsavtal som ingicks i samband med det, i sitt betänkande (UtUB 14/2001 rd).

Utrikesutskottet anser att Cotonouavtalet, som undertecknades år 2000, är ett av de viktiga

gaste verktygen för EU:s utvecklingssamarbete. Avtalets målsättningar och principer motsvarar väl målen för Finlands utvecklingssamarbete — bl.a. vill man minska fattigdomen, vilket även utskottet framhäver. Bland AVS-länderna finns några av de fattigaste länderna i världen. Också den finländska utrikespolitikens allmänna principer — de om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsskydd — beaktas som en väsentlig del av avtalet, som har fungerat som ett viktigt redskap för att främja dessa värden. I avtalet ingår bl.a. möjligheten att avbryta samarbetet med en stat som bryter mot dessa principer.

Utrikesutskottet anser det vara viktigt att tillräckliga medel riktas till utvecklingssamarbetet såsom Cotonouavtalet förutsätter och att åtagandet är mångårigt. Att finansieringen av samarbetet sker inom ramen för den tionde Europeiska utvecklingsfonden tjänar dessa syften. Samtidigt konstaterar utrikesutskottet att det i princip är problematiskt att stödet till utomeuropeiska länder och territorier (1,3 % av EUF) ingår i utvecklingsfonden, eftersom dessa länder och territorier är relativt välbemedlade och står i nära kontakt till sina moderländer i Europa. Utskottet konstaterar att stödet till utomeuropeiska länder och territorier utgör i sig en del av helheten och beror på att man beslutat utgå från EUF 9 som modell. Utskottet konstaterar att stödet till utomeuropeiska länder och territorier i framtiden borde finansieras med andra medel och inte med hjälp av ett instrument ämnat för bistånd.

Utrikesutskottet har lagt märke till att betalningarna av EG:s bistånd släpar efter (UtUB

14/2001 rd). Utskottet tycker att bestämmelsen om tidsbegränsning i det aktuella avtalet är ett nyttigt instrument för att effektivisera EG:s utvecklingssamarbete. De oanvända medlen returneras till medlemsstaten eller kan med ett enhälligt beslut flyttas över till senaste EUF. Utskottet konstaterar att det trots tidsbegränsningen är möjligt att rikta oanvända medel till nya utvecklingssamarbetsprojekt antingen nationellt eller via Europeiska utvecklingsfonden. Med tanke på utvecklingsmålsättningarna är det bättre än att binda dem till projekt som sannolikt inte kommer att genomföras.

Utlåtande

Utrikesutskottet meddelar

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt.

Helsingfors den 2 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Eva Biaudet /sv
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Katri Komi /cent
Johannes Koskinen /sd

Eero Lankia /cent
Suvi Lindén /saml
Petri Neittaanmäki /cent
Suvi-Anne Siimes /vänst
Jari Vilén /saml
Ben Zyskowitz /saml
ers. Esko-Juhani Tennilä /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Jukka Salovaara.